

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 460/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vo veci vedenej pod č. 15720/2011/151 a jeho prípisom z 27. júla 2011 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 57/2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. augusta 2011 doručená sťažnosť J. P., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len

„ministerstvo“) vo veci vedenej pod č. 15720/2011/151 a jeho prípisom z 27. júla 2011 súvisiacim s vybavovaním jeho žiadosti z 31. januára 2011, ktorou sa domáhal predbežného prerokovania nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, a porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 57/2007.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Dolupodpísaný J. P. podávam týmto sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vo veci porušenia môjho základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 a ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Tieto moje práva boli porušené postupom sudkyne Okresného súdu Bratislava I (OS BA I), ktorý viedol k zbytočným prietahom v konaní č. k. 12 C 57/2007 a postupom Ministerstva spravodlivosti SR (MS SR), vo veci predbežného prerokovania nároku na náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (MS SR) č. 15720/2011/151 zo dňa 27. 7. 2010.

Dňa 5. 3. 2007 som podal na Okresný súd Košice I žalobu o zaplatenie 810 000 Sk s prísl. = 26 887,07 EUR s prísl. Žaloba bola na námietky žalovaného preložená na konanie na Okresný súd Bratislava I pod č. k. 12 C 57/2007. Keďže OS BA I vo veci dlhodobo nekonal podal som dňa 20. 1. 2010 sťažnosť na prietahy v konaní s poukázaním na skutočnosť, že aj keď od podania mojej žaloby uplynuli takmer 3 roky neprebehlo do vtedajšieho dňa vo veci žiadne konanie. Listom zo dňa 5. 2. 2010 predseda OS BA I odpovedal na moju sťažnosť a uznal jej opodstatnenosť.

Dňa 27. 1. 2011 som v súvislosti s kladným posúdením mojej sťažnosti na prietahy v konaní u predsedu OS BA I podal na MS SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhrady škody podľa zák. 514/2003 Z. z. Dňa 3. 8. 2011 mi bolo z MS SR doručené oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. č. 15720/2011/151 zo dňa 27. 7. 2011. MS SR v oznámení konštatuje, že moja žiadosť bola vyhodnotená ako právne neopodstatnená z dôvodu nesplnenia základných zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

Aj keď od podania mojej žlaoby č. k. 12 C 57/2007 ubehlo už takmer 54 mesiacov OS BA I do dnešného dňa nedokázal právoplatne skončiť vec aj keď podľa viacerých advokátov je vec jednoduchá nakoľko žalovaný svoj záväzok viac krát uzal a to dokonca v trestnom konaní ale aj v disciplinárnom konaní Slovenskej advokátskej komory pred 6 rokmi v auguste 2005 zaviazal, že svoj záväzok v krátkej lehote vyrovná, Vzhľadom na to, že žalovaný vo veci č. k. 12 C 57/2007 bol a stále je advokátom so sídlom v Košiciach a mne ako sťažovateľovi viac krát s výsmechom tvrdil, že ako advokát má výborné konexia a teda zabezpečiť to, aby som sa nikdy nedočkal právoplatného rozsudku a aj za týmto účelom nemá trvalé bydlisko v Košiciach ale v Bratislave, na ktorom sa nikdy nezdržiava mám ako sťažovateľ za to, že súd stále bezdôvodne spôsobuje vo veci zbytočné prietahy s cieľom zabezpečiť inej osobe neoprávnenú výhodu na úkor mňa.

Svoju sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky podávam z toho dôvodu, že o ochrane mnou v tejto sťažnosti označeného základného práva nerozhoduje iný súd...“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo domáhať sa zákonom upraveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne SR upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní č. 15720/2011/151 zo dňa 27. 7. 2010, vo veci predbežného prerokovania nároku na náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. porušené bolo.

2. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom sudkyne Okresného súdu Bratislava I, v konaní č. k. 12 C 57/2007 porušené bolo.

3. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby vo veci konal a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva a práva upraveného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Sťažovateľovi J. P. priznáva finančné zadosťučinenie 10 000 EUR (slovom desaťtisíc EUR), ktoré je Ministerstvo spravodlivosti SR povinné sťažovateľovi vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažovateľovi J. P. priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške podľa vyčíslenia advokáta, ktoré je Ministerstvo spravodlivosti SR povinné zaplatiť na účet advokáta, ktorého sťažovateľovi prideli Ústavný súd SR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľov a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom ministerstva vo veci vedenej pod č. 15720/2011/151 a jeho prípisom z 27. júla 2011

Ústavný súd zo sťažnosti, k nej priloženej dokumentácie a spisu okresného súdu sp. zn. 12 C 57/2007 zistil, že sťažovateľ sa žiadosťou doručenou ministerstvu 31. januára 2011 domáhal predbežného prerokovania nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) odškodnenia za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Ministerstvo ako orgán konajúci v mene štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. oznámilo sťažovateľovi prípisom z 27. júla 2011, že jeho žiadosť z 31. augusta 2011 o odškodnenie za škodu spôsobenú mu porušením práva na spravodlivé konanie a priet'ahmi v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I „... *bola predbežne prerokovaná v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. pričom žiadosti nebolo vyhovené...*“, pričom ju posúdilo ako právne neopodstatnenú „... *z dôvodu nesplnenia základných zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.*“.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc

všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podstatou tejto časti sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy malo dôjsť postupom ministerstva „... v konaní o predbežnom prejednaní škody...“ a jeho prípisom z 27. júla 2011, ktorým mu ministerstvo oznámilo výsledok predbežného prerokovania nároku v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán (v danom prípade ministerstvo, pozn.) neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal právo podať proti namietanému prípisu opravný prostriedok (žalobu) podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. na miestne príslušný okresný súd, ktorého právomoc rozhodnúť o takejto žalobe vylučuje právomoc ústavného súdu.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 57/2007

Sťažovateľ sa ďalej domáha, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 57/2007 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Predmetom

označeného konania je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa doručenej okresnému súdu 5. marca 2007 o zaplatenie sumy 26 887,07 €.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Z priloženej dokumentácie, ako aj zo spisu okresného súdu vyplýva, že okresný súd v namietanom konaní rozhodol rozsudkom č. k. 12 C 57/2007-57 z 12. marca 2010 tak, že žalobe sťažovateľa v plnom rozsahu vyhovel. Proti označenému rozsudku podal 11. mája 2010 odvolanie odporca, ktorý následne 22. júna 2010 podal odvolanie aj proti uzneseniu okresného súdu o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie a zároveň požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. Po zadovážení písomností potrebných pre rozhodnutie o oslobodení od súdnych poplatkov okresný súd uznesením z 21. septembra 2010 rozhodol o žiadosti odporcu o oslobodenie od súdnych poplatkov tak, že tejto žiadosti nevyhovel. Proti tomuto uzneseniu podal odporca 4. novembra 2010 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 27. apríla 2011 tak, že uznesenie okresného súdu z 21. septembra 2010 potvrdil. Po doručení označeného uznesenia krajského súdu odporcovi okresný súd vyhotovil predkladaciu správu a 30. júna 2011 doručil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti rozsudku okresného súdu z 12. marca 2010.

V nadväznosti na zistený skutkový stav ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoj právny názor tvoriaci súčasť jeho ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v danom prípade okresným súdom, pozn.) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu sťažovateľom označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (pozri napr. rozhodnutie vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05).

V súvislosti s uvedeným právnym názorom ústavný súd zdôrazňuje, že jedným z pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto, ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom v konaní nemôže dochádzať (a to aj napriek tomu, že vo veci nebolo ešte právoplatne rozhodnuté), je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Aplikujúc uvedené právne názory na vec sťažovateľa ústavný súd konštatoval, že sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 57/2007 sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. augusta 2011, teda v čase, keď v sťažovateľovej právnej veci okresný súd už v merite veci rozhodol (rozsudkom z 12. marca 2010) a spis sa od 30. júna 2011 nachádza na krajskom súde na rozhodnutie o odvolaní odporcu, t. j. v čase doručenia sťažnosti okresný súd už zjavne nemohol porušovať sťažovateľom označené základné právo.

Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2011